

מאת אורי אבנרי

9 - 7 בפברואר 1972

יכוח על הבריאות -

5 ח"כים לרפואה

כשירר שלג בירושלים, שוררת בכנסת אווירה של ספק קארניבל, ספק בחלה. הכל זוכרים את הימים, לפני כמה שנים, כשחכנסת היתה מנותקת כליל במשך יומיים-שלושה. בגלל העלייה התלולה לכנסת, מתקשות מכוניות להגיע אליה כשהכביש מושלג וחלק.

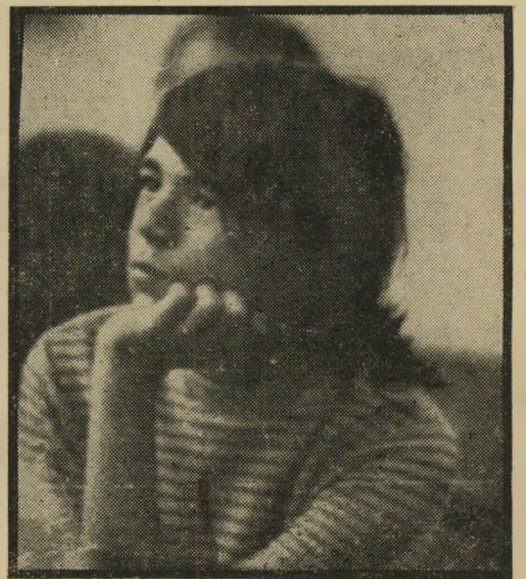
לכן, כשאך ירדו פתיתי השלג הראשונים ביום השני האחרון, נטשו ח"כים רבים את הבניין בבהלה. אחרים התכוננו לבלות בבניין את הלילה. אולם המליאה היה כימעט שומם לחלוטין, כשהתנהל בו הוויכוח השנתי הגדול על משרד-הבריאות.

כשהגיע תורי לנאום, בתשע בערב, ישבו באולם המישיה ח"כים לרפואה. חילקנו את דברינו לנושאים שונים:

אורי אבנרי: כבוד היושבראש, כנסת נכבדה, קודם כל, אני מודה לארבעה או המישה המתנדבים שנשארו כאן באולם ובבניין, למרות מזג-האוויר.

הנער המכונה גו

קודם כל, אני רוצה להזכיר את פרשת הנער המכונה גו. הוא איתן גרוספלד. הוא נשלח להסתכלות פסיכיאטרית, מפני שהשתתף בהפגנה, מול הקונגרס הציוני. עצם המינהג הזה, לשלוח ל"הסתכלות פסיכיאטרית"

הנער המכונה גו

אדם שהשתתף בהפגנה פוליטית - מעורר אסוציאציות מחרידות מדי עם המישטר הסובייטי, מכדי שנסבול אותו במדינת ישראל.

זהו המיקרה השני תוך חודשים מעטים שבו נשלח אדם, שהשתתף או סירב להשתתף בהפגנה פוליטית, להסתכלות פסיכיאטרית.

אני מכיר במיקרה את הנער גו. הייתי איתו בהפגנות שונות. אין ספק שהוא יוצא-דופן. הוא אינו אוכל בשר, הוא צימחוני. הוא מתנגד לאכילת פגרי-חיות.

ילדים מפגרים

יש בארץ מוסדות לילדים מפגרים, מוסדות פרטיים שהמצב בחלק מהם - ואולי ברובם - הוא שערווריה. ואיני בטוח אם המלה "שערווריה" מספקת כאן. העולם הזה בדק את המצב בבית-חולים אחד, ונחר רדנו עד עומק גשמתנו.

הוריהם של ילדים מפגרים מתחלקים בדרך-כלל לשני סוגים. יש הרוצים להתפטר מהם ושולחים אותם למוסד דות, ולא איכפת להם מה המצב במוסדות אלה, ולא פעם מתייחסים מנהלי המוסדות אל הילדים האלה כאל ילדים הנשלחים למות. אבל יש הורים האוהבים את ילדיהם המפגרים יותר מאשר ילדים נורמליים, הכואבים את כאבם בכל שעה ובכל רגע. כאשר הורה כזה רואה את הנעשה במוסד כזה, הרי זה נורא.

אין להתיימש מילדים מפגרים. צורת הטיפול בהם קובעת במידה רבה מאוד את התפתחותם. אם יש תשרי מת-לב וסטימו-לציה מספקת, יכול הילד המפגר להתקדם מאוד.

אני יודע שמשרד-הסעד אחראי למוסדות אלה. אבל איני מבין את ההגיון בכך. הדבר מוכיח שהיחס הוא בלתי-נכון, כי זוהי צריכה להיות בעייה רפואית. אין לזרוק ילד מפגר לפחד-אשפה ציבורי! צריך להציל את הילד, לשקם ולקדם אותו, ככל שתוא יכול להתקדם על-פי תכונותיו, ולהנחיל לו אושר ככל שהוא יכול לחיות מאושר.

מוסדות לחולי-נפש צעירים

אחרי ששמעתי היום את דברי השר, התקשרתי עם אחד מגדולי הפסיכולוגים בארץ, כדי לשאול חוות-דעתו. הוא ביקש אותי להצביע על מיספר נקודות-תורר-פה. שאתה מהן היא חוסר בתי-חולים מיוחדים לחולי-נפש צעירים.

אומרים לי שהרמה הכללית של המוסדות לחולי-נפש בארץ היא מן הגבוהות, והיא ראויה לכל שבת, למרות שהמיבנים אינם מתאימים.

הליקוי המרכזי כיום הוא בכך שאין שום חולייה מתברת בין המוסדות לחולים ממש לבין העולם "הבריאי". חולה-נפש מבלה שנה או שנתיים במוסד סגור - סגור מן העולם, למרות שיש בהם חופש די רב - ובא היום שעליו לצאת משם, ולחזור לחברה "נורמלית". איש כזה הוא אבוד. הוא אינו מוצא את ידיו ואת רגליו, והוא נוטה לחזור במהרה לאותו מוסד, המעניק לו מידה מסוימת של ביטחון, ושאת החיים בו הוא מכיר.

דרושים מוסדות שיקלו על קליטת חולייה-נפש שנר-פאו בחברה נורמלית.

המזון המזויף

אחד הנושאים החשובים היום בארץ הוא הפיקוח על המזון.

מאמרו של ברוך נאדל התפרסמו בעיתון. התמונה חמורה ביותר, והיא מגלה מחזל רציני מצד משרד-הבריאות.

כאשר הציבור מתעורר, יש טיפול מיוחד, יש הקפדה מיוחדת. אך אחר-כך הכל חוזר לקדמותו. בתי-החרושת חוזרים לקדמותם, הפיקוח התברואתי חוזר לקדמותו, עד להתרגשות הבהא.

השבוע הוועקו אנשי העולם הזה, על-ידי אורחים למאפייה מסוימת - מן הגדולות - ומצאנו שם פרות רועות בין שקי חומרי-הגלם, שבהם משתמשים לאפיית הלחם שאנו אוכלים.

השתמטות הבנות הדתיות

ולבסוף: בעיית ההשתמטות המחפירה של הבנות המכונות דתיות.

קודם כל צריך להפריד בין הבנות הדתיות, לבין אותן המכונות דתיות. אם בקרב הבנים אחוז הדתיים הוא בין 15% ל-25%, הרי בקרב הבנות מגיע אחוז הדתיות ל-50%. זה אומר דרשני, אלא אם כן יש לדת ישראל השפעה מיוחדת על בנות בגיל הגיוס.

אינני אדם דתי, אינני מתיימר לתת עצות לאנשים דתיים, או אפילו להתווכח על דת עם אנשים דתיים. אבל כאדם לא-דתי אינני יכול להכין - אולי וימדני הנואם הבא * - מוסר דתי כלשהו, האומר שיש להימנע מזגנים בנות לטיפול בחוליים, המתפתלים מכאבים על מיי-טותיהם בבתי-החולים ככל רחבי הארץ, כשך המחסור באחיות שיטפלו בהם.

איזה מוסד דתי יכול בכלל להצדיק מצב כזה, ועוד להפוך אותו לאידיאל? **אני תמה, אדוני היושבראש, מה היו אומי רים על כך נביאי ישראל, איזו קמו לתחייה בימינו!**

זעקי!

ארץ אהובה!

אין נושא שהכנסת אדישה לו יותר מאשר השחתת

* ח"כ משה צבי נריה מהמפד"ל, שהוא מנהל ישיבה, לא הגיב.

נוף חארץ. לאחרונה מדברים פה הרבה על "אקולוגיה", אך זהו תשלום מס-שפתיים לאומה חולפת בעיתונות. כשאני מדבר על נושאים אלה, בכל הזדמנות מתאימה ובלתי-מתאימה, מתייחסים לכך כאל שיגעון פרטי שלי. השבוע העלה ח"כ אברהם עופר, איש "שיכון עובדים", את בעיית חוסר התיכנון לבנייה. כוונתו לא היתה לתיכנון אסתטי או אקולוגי דווקא, אלא להסרת המיכשולים הביווקרטיים העוצרים כיום את הבנייה. לדבריו, יהיה צורך להכפיל כימעט את מיספר הבתים בארץ תוך עשר שנים, ועל כן יש לדרבן את הפעולה.

שר-השיכון זאב שרף, שגם הוא אדיש לחלוטין לענייני חנוף והסביבה, הודה שיש ביווקרטיה עצומה, והציע להעביר את העניין לאחת הוועדות. הכנסת הס-כימה לכך פה אחד.

נמנעתי מהצבעה וביקשתי זכות לנמק זאת: **אורי אבנרי:** נמנעתי מהצבעה, מפני שיש צורך חיוני בוויכוח סומבי על בעיה זו במליאת הכנסת.

אנו מתווכחים כאן, במליאת הכנסת, על עניינים בני-יומם, בעלי חשיבות מישנית, כמו שכרם של סועלי הנמל, ואיננו מדברים כאן על בעייה בעלת חשיבות גור-רלית: שאנו עומדים להוסיף לגיוגל האספלט של הארץ 50% או 75% בתים נוספים, תוך שמונה שנים - בלא שום תיכנון, תוך השחתה סופית של גוף הארץ.

פה לא תועיל ועדה לתיאום בין ארבעה, המישה או עשרה משרד-ממשלה. יש צורך בהקמת משרד ממשלתי מאוחד לאורבניזציה.

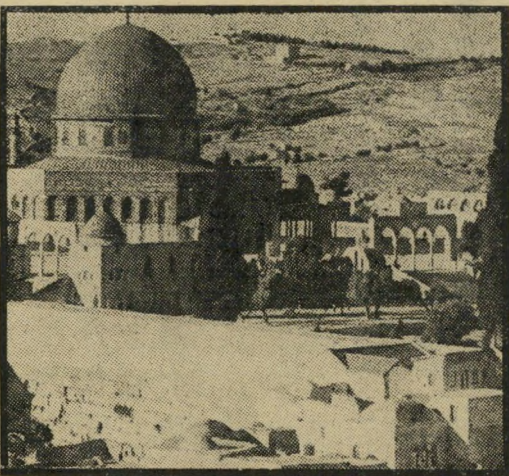
יש לבטל את משרד-השיכון, יש לבטל את הסמכויות של משרד-הפנים, ודהקים משרד אחד שיהשוב קודם כל איך אפשר לשכן כאן מאות אלפי אנשים חדשים - אורי מילרנוי אנשים חדשים - מבלי להביא חורבן וכנייה על הארץ הזאת.

צאו וראו - צאו מהבניין הזה, פשוטו כמשמעו, ותראו מה נעשה בגיבעה ממול. אילו מיפלות נוראות קמות מול הכנסת, מפלצות מגרדות-שחקים, שיגמדו את הכנסת ואת כל הבניינים שהוקמו בסביבה - המוויאון, האוניברסיטה, הקרייה.

בכל רחבי הארץ משחיתים כל גבעה וכל הר, בטרורף של ביצועים.

מאות אלפי יחידות דיר ייוספו בעשור זה בלי תיכ-נון ממש, בלי תיכנון אקולוגי, בלי תיכנון אסתטי, שלא לדבר כלל על כל שאר התיכונים!

אדוני היושבראש, הארץ הזאת אינה אוספה מיקרי של מיגרשי-בנייה. קיבולנו לירינו ארץ.

הריהצופים ז"ל

היא היתה ארץ יפה. מה נשאר מהארץ הזאת היום? מה יישאר ממנה בעוד שנים אחדות? בימי ילדותנו עלינו על הריהצופים. איפה הריהצופים היום? הלא הריהצופים נעלם מן הארץ, פשוטו כמשמעו! **מרדכי זר:** מה חשוב יותר, הריהצופים או קליטת עלייה?

אורי אבנרי: אני רוצה שהארץ תישאר ביופיה גם אם צריכים לשכן בה מאות אלפי אנשים! אם אין שריהשיכון והממשלה מסוגלים לשכן מאות אלפי אנשים בלי להשחית את הארץ, או לממשלה הזאת ואוי לשר הזה!

הפעם החליט זאב שרף לענות לדברי. הוא עשה זאת כשהשיב - ברוח חיובית - לשלושה מאנשי הימין הסיפוחיסטי, שדרשו לחחיש את חקמת הקרייה היהודית בחבון. תוך כדי כך התי-פאר בשיכוניהכיעור שהוא חקים מסביב לירושלים, תוך חרס ייחודה ונופה:

זאב שרף: ...זהו מסוג הבניינים שחבר-הכנסת אבנרי מאוד לא אוהב אותם, וקורא להם שיכונציה.

אורי אבנרי: אני קורא להם "מיפלות"! **זאב שרף:** אני כבר דיברתי על זה פעם, ובהודמ-נות מסוימת אמרתי, שיש סוג אחד של מגורים שאי-ננו משנה לא את הנוף המידברי, ולא את הנוף ההררי, וזהו סוג המגורים במערות. כל זמן שבניי-אדם גרו במערות - לא שינו את הנוף.

אבל ברגע שיצאו מהיער, גדרו עצים לבנייה, או הוציאו אבנים מהאדמה לבנייה, והקימו בניינים - הם שינו את הנוף.

כל דור משנה את הנוף לפי טעמו ולפי צרכיו, ובדרך-